

ผลของกิจกรรมส่งเสริมการสื่อสารเรื่องเพศเชิงบวกต่อการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารในครอบครัวของผู้ปกครองกับบุตรหลานวัยรุ่น

กนกวรรณ หวนศรี* พิมพิศา ศักดิ์ส่องเมือง** ชุตติวรรณ ปุรินทรภิบาล** ฉัตรวารีย์ แทนสุวรรณ***

บทคัดย่อ

บทนำ : การส่งเสริมการสื่อสาร เรื่องเพศเชิงบวกภายในครอบครัวเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานวัยรุ่น

วัตถุประสงค์การวิจัย : เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารในครอบครัวของผู้ปกครองกับบุตรหลานวัยรุ่นก่อน และหลังเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการสื่อสารเรื่องเพศเชิงบวก

วิธีการวิจัย : การวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียวประเมินก่อนและหลัง ตัวอย่าง คือ บิดา มารดาหรือผู้ปกครอง ที่รับผิดชอบดูแลบุตรหลานอายุ 10-19 ปี ซึ่งศึกษาในโรงเรียนเทศบาลแห่งหนึ่ง จำนวน 220 คน เครื่องมือที่ใช้ทดลอง คือ ชุดกิจกรรมส่งเสริมการสื่อสารเรื่องเพศเชิงบวก พัฒนาขึ้นโดยใช้แนวทางการสื่อสารในครอบครัวและทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ประกอบด้วย 5 กิจกรรม 1) แนะนำตัวผ่านภาพ 2) เส้นชีวิต 3) ย้อนรอยวัยรุ่น 4) เราทำแบบนี้กับลูกบ่อยไหม และ 5) การฟังอย่างตั้งใจ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบบันทึกข้อมูลทั่วไป และแบบประเมินการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารของผู้ปกครอง ตรวจสอบความเที่ยงมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .80 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติทดสอบทีคู่

ผลการวิจัย : ค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารแบบสนับสนุนการสนทนาหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารแบบคล้อยตามกันหลังการทดลองต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

สรุปผล : บุคลากรทางสุขภาพสามารถนำกิจกรรมส่งเสริมการสื่อสารเรื่องเพศเชิงบวกไปใช้สร้างความตระหนัก และฝึกทักษะการสื่อสารเรื่องเพศภายในครอบครัวได้ โดยคำนึงถึงบริบทของครอบครัวหรือชุมชน

คำสำคัญ : วัยรุ่น การรับรู้ความสามารถ การสื่อสารเรื่องเพศเชิงบวกในครอบครัว

*คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, E-mail: blue_life0099@hotmail.com

**คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

***กองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองคอหงส์

Received: January 5, 2021

Revised: February 19, 2021

Accepted: April 19, 2021

Effect of a positive sex education communication programme on parental efficacy of communication in family to adolescent offspring

Kanokwan Hounsri* Pimpisa Saksornngmuang**

Shutiwan Purinthrapibul** Chatwaree Tansuwan***

Abstract

Background: Enhancing positive sex education communication is an important strategy to improve parents' efficacy in communication with adolescent offsprings.

Objective: To compare the efficacy of parental communication with their adolescent offspring before and after attending the positive sex education communication programme.

Methods: A one group quasi-experimental research using a pre-posttest design was conducted. The sample consisted of 220 fathers, mothers, or guardians who had been taking care of their adolescent offspring, aged between 10 and 19, and were studying at a municipality school. The positive sex education communication programme, developed and underpinned the Family Communication Guideline and the concept of Self-Efficacy Theory, which consists of five activities: 1) Self-introduction through pictures 2) A life timeline 3) Back to teenage lives 4) How often do you make your rules for your children? and 5) Active listening. The data were collected by using two sets of questionnaires including a general information record form and the perception of parental efficacy in communication with their adolescent offspring. for the latter having a reliability of .80 using Cronbach's Alpha Coefficient. Data were analyzed using descriptive statistics and paired t-tests.

Results: After attending the program, the mean score of efficacies of the supportive conversation was significantly higher than before attending the programme ($p < 0.05$), and the mean score of efficacies of the conformity orientation was significantly lower than before attending the programme ($p < 0.05$).

Conclusions: Health professions could appropriately apply this programme to promote families' awareness and skill in terms of positive sex education communication for adolescents.

Keywords: adolescents, parental efficacy, positive sex education communication

*Faculty of Nursing, Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand, E-mail: blue_life0099@hotmail.com

**Faculty of Nursing, Prince of Songkla University Songkhla, Thailand.

***Social Welfare Division, Kho Hong City Municipality, Songkhla, Thailand.

บทนำ

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นยังคงเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยที่มีความซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อในมิติต่างๆ ทั้งต่อวัยรุ่น สังคม เศรษฐกิจ และการสาธารณสุขของประเทศ จากรายงานวัยรุ่นตั้งครรภ์ในประเทศไทย¹ พบว่าอัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 10-19 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.50 ต่อประชากรหญิงคลอดทั้งหมด 72,566 คน โดยอาชีพของวัยรุ่นก่อนตั้งครรภ์กว่าครึ่งเป็นนักเรียน นักศึกษา (ร้อยละ 38.00) และผู้ที่ศึกษานอกระบบโรงเรียน (ร้อยละ 13.00) สถานการณ์เหล่านี้ส่งผลให้วัยรุ่นเปลี่ยนแปลงบทบาทสู่การเป็นวัยผู้ใหญ่ในรูปแบบของ “พ่อแม่วัยรุ่น” ที่เร็วเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การขาดโอกาสทางการศึกษา ขาดอาชีพ และรายได้ ทำให้คุณภาพชีวิตลดลง²

สาเหตุของการตั้งครรภ์วัยรุ่นในปัจจุบันเกิดจากหลายปัจจัย ได้แก่ การขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องเพศ และการคุมกำเนิดที่ถูกต้อง การมีเพศสัมพันธ์จากอิทธิพลของการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด ความยากจน และการขาดที่ปรึกษา³ ปัจจุบันมีมาตรการต่างๆ ในการป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เช่น การสอนเพศศึกษาในโรงเรียน การส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยและการคุมกำเนิดในวัยรุ่น รวมทั้งการบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เป็นมิตร อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษายังมีข้อจำกัดในเรื่องการสื่อสารเชิงบวกเรื่องเพศ ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเกิดจากทัศนคติของผู้สอนที่ยังคงอนุรักษ์นิยม ไม่กล้าพูดคุยเรื่องเพศอย่างตรงไปตรงมา³⁻⁴ ทำให้การจัดการปัญหานี้ไม่ได้ผลที่ตึก

ในมิติของการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวไทย แม้ว่าผู้ปกครองจะเป็นบุคคลที่มี

อิทธิพลมากที่สุดต่อทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของบุตรหลานแต่กลับพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่คิดว่าตนเองไม่สามารถที่จะสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรได้ บางคนอายุที่จะพูดคุย ไม่รู้จะเริ่มต้นเวลาใดและอย่างไร⁵ นอกจากนี้บางครอบครัวยังมีความเชื่อว่า เรื่องเพศเป็นสิ่งที่ควรปกปิด ไม่ควรนำมาสอนหรือพูดคุยในครอบครัว การพูดคุยเรื่องเพศจะเป็นการชี้โพรงให้กระรอกและเป็นดาบสองคม อีกทั้งยังห้ามบุตรสาวไม่ให้คบหากับเพื่อนต่างเพศหรือมีแฟน เพื่อให้คงไว้ซึ่งวัฒนธรรม จารีตของไทย⁶ ดังนั้น การสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครองให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถสื่อสารเรื่องเพศเชิงบวกกับบุตรหลานได้จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อลดช่องว่างการสื่อสารภายในครอบครัว และสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือให้วัยรุ่นเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁷⁻⁸

หลักสูตร “โรงเรียนพ่อแม่” พัฒนาขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างองค์การแพชทูเฮลท์ และบริษัทเซฟรอนประเทศไทยสำรวจและผลิต จำกัด ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดสงขลาเพื่อช่วยแก้ปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่น ซึ่งพบว่า ในปี 2557-2558 จังหวัดสงขลา มีอัตราการคลอดของหญิง อายุ 15-19 ปี เท่ากับ 39.26 ต่อประชากรพันคน และอัตราการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่น อายุ 15-19 ปี เท่ากับ 20.12 ต่อประชากรพันคน⁹ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือไม่เกิน 10 ต่อประชากรพันคน นำไปสู่การจัดทำหลักสูตร “โรงเรียนพ่อแม่” เพื่อมุ่งหวังให้ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานวัยรุ่น มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทัศนคติที่ดีในเรื่องการสื่อสารเรื่องเพศ โดยใช้แนวทางการสื่อสารในครอบครัวและทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่ง

ตนเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ทั้งนี้แนวทางการสื่อสารในครอบครัว¹⁰ จะสนับสนุนทักษะการสื่อสารแบบสนับสนุนการสนทนา ให้สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมโดยธรรมชาติและเปิดโอกาสให้สนทนากันได้ทุกเรื่อง และลดการสื่อสารแบบคล้ายตามกันที่เป็นการเชื่อฟังผู้มีอำนาจในระบบครอบครัวภายใต้กฎเกณฑ์ที่เข้มงวด โดยใช้กระบวนการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง¹¹ ประกอบด้วย การใช้ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จของตนเอง การสังเกตประสบการณ์ของผู้อื่น การได้รับคำพูดชักจูง และการกระตุ้นทางสรีระและอารมณ์ ในการออกแบบชุดกิจกรรมของหลักสูตร

กิจกรรมภายใต้หลักสูตร “โรงเรียนพ่อแม่” เน้นการพัฒนาทัศนคติ ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศอย่างสร้างสรรค์ภายในครอบครัว ซึ่งได้จัดกิจกรรมดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ปี 2557 จนถึงปัจจุบันอย่างไรก็ตามการดำเนินงานดังกล่าวยังขาดการติดตามผลลัพธ์การดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม จึงนำมาสู่การศึกษาเพื่อประเมินผลลัพธ์ของกิจกรรมส่งเสริมการสื่อสารเรื่องเพศเชิงบวกต่อการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารในครอบครัวระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานวัยรุ่น เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมภายใต้หลักสูตรในอนาคต และเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานหรือองค์กรในการส่งเสริมการสื่อสารเรื่องเพศทางบวกในครอบครัวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารในครอบครัวของผู้ปกครองกับบุตรหลานวัยรุ่นก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการสื่อสารเรื่องเพศเชิงบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) แบบกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (one group pre-posttest design)

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในโรงเรียนเทศบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดสงขลา การวิจัยนี้ใช้ตัวอย่าง 220 คน จากผู้ที่มีบทบาทเป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่รับผิดชอบดูแลวัยรุ่นที่อยู่ในช่วงอายุ 10-19 ปี อาศัยในเขตเทศบาลของจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นพื้นที่นำร่องของโครงการส่งเสริมสุขภาพและลดการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ของ องค์การแพทยุสเอลท์ สามารถสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทยได้และเข้าร่วมได้ตลอดการดำเนินกิจกรรมของหลักสูตร “โรงเรียนพ่อแม่” รวมทั้งยินยอมในการให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ คู่มือการจัดกิจกรรม การสื่อสารระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองกับบุตรหลาน เพื่อส่งเสริมสุขภาพทางเพศในเยาวชน ซึ่งพัฒนาโดยองค์การแพทยุสเอลท์ เนื้อหาของชุดกิจกรรมสอดคล้องกับกระบวนการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง¹¹ ที่เชื่อว่าเมื่อผู้ปกครองรับรู้สมรรถนะของตนเองในการสื่อสารเรื่องเพศเชิงบวก ทำให้สามารถสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรหลานวัยรุ่นในครอบครัวได้อย่างมั่นใจ การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองในการสื่อสารเรื่องเพศเชิงบวกใช้การเรียนรู้จาก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การใช้ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จของตนเอง ภายใต้กิจกรรม “ฝึกฟังอย่างตั้งใจ” ในการ

แลกเปลี่ยนสิ่งที่ภาคภูมิใจหรือความสำเร็จในการเลี้ยงดูบุตรหลานแก่คู่สนทนา 2) การสังเกตประสบการณ์ของผู้อื่น ภายใต้กิจกรรม “เราทำแบบนี้กับลูกบ่อยไหม” ผ่านการแลกเปลี่ยนวิธีการสื่อสารที่ใช้ในครอบครัวเพื่อร่วมค้นหาโอกาสในการพัฒนาการสื่อสารเชิงบวก 3) การใช้คำพูดชักจูง ภายใต้กิจกรรม “เส้นชีวิต” โดยชี้แนะให้ผู้ปกครองเห็นถึงความสำคัญในการปรับวิธีคิดเรื่องเพศ และการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรหลานวัยรุ่น และกิจกรรม “ย้อนรอยวัยรุ่น” โดยร่วมวิเคราะห์ช่องว่างของแต่ละช่วงวัย และค้นหาวิธีการลดช่องว่างระหว่างช่วงวัยด้วยการสื่อสารที่เหมาะสม และ 4) การกระตุ้นทางสรีระและอารมณ์ ภายใต้กิจกรรม “แนะนำตัวผ่านภาพ” โดยให้ผู้ปกครองสำรวจความรู้สึกต่อบทบาทของตนเอง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ ข้อมูลของบุตรหลานในความดูแล บทบาทที่รับผิดชอบ รายได้ ความสัมพันธ์กับบุตรหลาน

2.2 แบบประเมินการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารในครอบครัวสำหรับผู้ปกครองที่ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบประเมินรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวตามการรับรู้ของวัยรุ่นกลุ่มติดเกมในกรุงเทพมหานครของจุฬาลักษณ์¹² ที่แบ่งรูปแบบการสื่อสารเป็น 2 ด้าน คือ การสื่อสารแบบสนับสนุนการสนทนา และการสื่อสารแบบคล้อยตามกัน และใช้เกณฑ์การแปลผลของเอสวารา¹³ ทำให้สามารถจำแนกรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ แบบปล่อยปละ ปกป้อง เปิดเสรีทาง

ความคิด และเห็นพ้องต้องกัน โดยแบบประเมินการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารในครอบครัวสำหรับผู้ปกครองฉบับนี้ ประกอบด้วย ข้อคำถาม 30 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนเรียงจากน้อยที่สุด (1 คะแนน) ไปมากที่สุด (5 คะแนน) ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ การสื่อสารแบบสนับสนุนการสนทนา (15 ข้อ) และการสื่อสารแบบคล้อยตามกัน (15 ข้อ) โดยหลังจากได้ผลรวมคะแนนการสื่อสารในครอบครัวแต่ละมิติมาแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 4 กลุ่ม เพื่อจำแนกรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวออกเป็น 4 รูปแบบที่สามารถสะท้อนผลสุภาพทางเพศสำหรับวัยรุ่นได้ ดังนี้

1) การสื่อสารในครอบครัวแบบสนับสนุนการสนทนาและแบบคล้อยตามกันอยู่ในระดับต่ำ (15-45 คะแนน) จัดเป็น ครอบครัวแบบปล่อยปละ

2) การสื่อสารในครอบครัวแบบสนับสนุนการสนทนาอยู่ในระดับต่ำ (15-45 คะแนน) แต่แบบคล้อยตามกันอยู่ในระดับสูง (46-75 คะแนน) จัดเป็น ครอบครัวแบบปกป้อง

3) การสื่อสารในครอบครัวแบบสนับสนุนการสนทนาอยู่ในระดับสูง (46-75 คะแนน) แต่แบบคล้อยตามกันอยู่ในระดับต่ำ (15-45 คะแนน) จัดเป็น ครอบครัวเปิดเสรีทางความคิด

4) การสื่อสารในครอบครัวแบบสนับสนุนการสนทนาและแบบคล้อยตามกันอยู่ในระดับสูง (46-75 คะแนน) จัดเป็น ครอบครัวเห็นพ้องต้องกัน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบประเมินการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารในครอบครัวสำหรับผู้ปกครอง ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุม และความเหมาะสมเชิงเนื้อหา

โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index) เท่ากับ 1 จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องของภาษา ตลอดจนเนื้อหาให้มีความเหมาะสมตามข้อเสนอแนะ ในส่วนของแนวทางการจัดกิจกรรมของคู่มือการจัดกิจกรรม การสื่อสารระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองกับบุตรหลาน เพื่อส่งเสริมสุขภาวะทางเพศในเยาวชน ได้ผ่านการนำไปใช้ในกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ในสถานศึกษาหลายแห่ง วิทยากรหลักและวิทยากรกลุ่มย่อยได้ผ่านหลักสูตรการเตรียมวิทยากรจากองค์กรแพทหูเฮลท์ และในระหว่างการจัดกิจกรรมมีพี่เลี้ยงจากองค์กรแพทหูเฮลท์ ให้คำปรึกษา แนะนำ และร่วมถอดบทเรียนหลังจากการจัดกิจกรรมทุกครั้ง

2. ความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย (reliability) ผู้วิจัยนำแบบประเมินการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารในครอบครัวสำหรับผู้ปกครองที่ได้ปรับตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับบิดา มารดาหรือผู้ปกครองที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้เท่ากับ .80

ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม

การศึกษาครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาและรับรองโครงการวิจัย โดยคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์สาขาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รหัสหนังสือรับรอง PSU IRB 2017-NL 015 วันที่ 9 มกราคม 2561

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นเตรียมการ

ภายหลังโครงร่างวิจัยได้รับการรับรอง

จากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตัวจากผู้บังคับบัญชาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในจังหวัดสงขลาเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล หลังจากนั้นชี้แจงแนวทางการทำวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการสื่อสารเรื่องเพศเชิงบวก ภายใต้โครงการส่งเสริมสุขภาวะและลดการตั้งครรภ์วัยรุ่นใน 4 เขตเทศบาล จังหวัดสงขลา ซึ่งจัดขึ้นภายในเดือนกรกฎาคม ถึง สิงหาคม ปี 2561 โดยมีผู้เข้าร่วมที่เป็นผู้ปกครองของวัยรุ่น ครั้งละ 25-30 คน รวมจัดกิจกรรมทั้งหมด 9 ครั้ง แต่ละครั้งจัดในโรงเรียนเทศบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดสงขลา โดยวิทยากรหลักและวิทยากรกลุ่มย่อยในการดำเนินกิจกรรมเป็นทีมเดิมตลอดโครงการ และไม่มีมอมอบค่าตอบแทนแก่ผู้ร่วมกิจกรรม

ขั้นตอนการวิจัย

การดำเนินการของกิจกรรมใช้เวลา 1 วัน ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. กิจกรรม “แนะนำตัวผ่านภาพ” (เวลา 30 นาที) มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ปกครองสำรวจความรู้สึกต่อบทบาทของตนเอง และสร้างสัมพันธภาพภายในกลุ่ม ให้สมาชิกทำความรู้จักกัน เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเอง สร้างความคุ้นเคยในการแสดงความคิดเห็น โดยให้ผู้เข้าร่วมเลือกภาพที่บอกหน้าที่ของความเป็นพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่ตรงกับใจของตัวเอง คนละ 1 ภาพ แล้วให้อธิบายให้กลุ่มฟังโดยเปรียบเทียบกับความรู้สึก บทบาท และหน้าที่ของตนเองที่เป็นอยู่ ในกิจกรรมนี้ผู้ปกครองได้ทบทวนตนเองถึงบทบาทความรับผิดชอบในขณะที่แนะนำตนเองผ่านภาพ

2. กิจกรรม “เส้นชีวิต” (เวลา 1 ชั่วโมง) มีเป้าหมายเพื่อปรับวิธีคิด และความเข้าใจของ

กลุ่มในเรื่องเพศ และเพศศึกษา โดยให้กลุ่มระดมสมอง “เมื่อพูดถึงเพศนึกถึงอะไรบ้าง” จากนั้นแจกบัตรคำเรื่องเพศแก่ผู้เข้าร่วมแล้วให้แต่ละคนพิจารณาว่าบัตรคำนั้นเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในช่วงวัยใด และนำไปติดไว้ในเส้นชีวิต หลังจากนั้นให้ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศในแต่ละช่วงวัย ในกิจกรรมนี้ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับมุมมองเรื่องเพศที่เปลี่ยนแปลงไปตามช่วงชีวิต ทำให้มุมมองเรื่องเพศมีความหลากหลาย และมีประเด็นสื่อสารที่กว้างขวางกว่าเรื่องเพศสัมพันธ์

3. กิจกรรม “ย้อนรอยวัยรุ่น” (เวลา 45 นาที) มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมทบทวนความรู้สึกของตนเองในวัยรุ่น วิเคราะห์และร่วมค้นหาวิธีการลดช่องว่างระหว่างช่วงวัยโดยคำนึงถึงการสื่อสารที่เหมาะสม โดยให้ผู้เข้าร่วมแบ่งกลุ่มๆ ละ 4-5 คนอภิปรายในประเด็นเหตุการณ์ที่ตนเองได้ปฏิบัติเมื่อเป็นวัยรุ่นที่ส่งผลให้ผู้ปกครองรู้สึกไม่พอใจ และเหตุการณ์ที่บุตรหลานได้ปฏิบัติที่ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมในบทบาทที่เป็นผู้ปกครองรู้สึกไม่พอใจ หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มนำเสนอและสะท้อนการเรียนรู้ถึงสาเหตุของการไม่ยอมรับพฤติกรรมบางอย่างของวัยรุ่นยุคปัจจุบัน ความแตกต่างของวัยรุ่นและสภาพแวดล้อมในสังคมแต่ละยุคสมัย และการปรับตัวของผู้ปกครองในปัจจุบัน ในกิจกรรมนี้ผู้ปกครองได้ทบทวนความคิด ความรู้สึกของตนเองในช่วงวัยรุ่น และเข้าใจความคิดของบุตรหลานวัยรุ่นในปัจจุบัน

4. กิจกรรม “เราทำแบบนี้กับลูกบ่อยไหม” (เวลา 1 ชั่วโมง) มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสำรวจวิธีการสื่อสารของตนเองกับบุตรหลาน สร้างความตระหนักถึงผลกระทบของการ

สื่อสารเชิงลบ และฝึกทักษะการสื่อสารเชิงบวก โดยให้ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์เมื่อเป็นวัยรุ่น และเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ปกครองเกี่ยวกับการสื่อสารที่สร้างความประทับใจ และไม่ประทับใจ จากนั้นให้รับชมวิดีโอ “ประโยคที่วัยรุ่นไม่ชอบ” และร่วมกันสะท้อนความรู้สึกของตนเอง แล้วแบ่งผู้เข้าร่วมเป็นกลุ่มๆ ละ 4-5 คน เพื่อช่วยกันวิเคราะห์เจตนาในการสื่อสารของผู้ปกครองและความรู้สึกของบุตร หากได้ยินคำพูดที่เป็นการสื่อสารเชิงลบ ให้ทดลองปรับคำพูดดังกล่าวที่แสดงถึงความห่วงใยหรือการตักเตือนด้วยความหวังดี ในระหว่างดำเนินกิจกรรม วิทยากรแสดงความคิดเห็นด้วยความจริงใจเมื่อผู้ปกครองสามารถฝึกการสื่อสารทางบวกกับบุตรหลานได้สำเร็จ และให้กำลังใจแก่ผู้ที่มีปัญหาและอุปสรรค หรือขาดความมั่นใจในการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตร ในกิจกรรมนี้ผู้ปกครองได้ทบทวนวิธีการสื่อสารที่ใช้ในครอบครัวเพื่อค้นหาโอกาสในการพัฒนาการสื่อสารเชิงบวกในครอบครัว

5. กิจกรรม “ฝึกฟังอย่างตั้งใจ” (เวลา 1 ชั่วโมง) กิจกรรมนี้มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมฝึกทักษะการฟังอย่างตั้งใจ โดยให้จับคู่ผลัดกันเป็นผู้เล่าเรื่องและผู้ฟัง โดยให้คนที่ 1 พูดถึงเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกประสบความสำเร็จในการเลี้ยงดูบุตรหลานวัยรุ่น และคนที่ 2 พูดถึงเหตุการณ์ที่ทำให้กังวลใจในตัวบุตรหลานวัยรุ่น แล้วให้ผู้เล่าและผู้ฟังสะท้อนความรู้สึกของตนเอง จากนั้นให้ตัวแทนผู้เข้าร่วมแสดงบทบาทสมมติเป็นผู้ปกครอง และบุตรหลานผู้เข้าร่วมที่เหลือจะทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตการณ์ หลังจากแสดงบทบาทสมมติแล้วให้แต่ละคนสะท้อนความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับบรรยากาศในการสื่อสาร และบทบาทที่ได้รับ จากนั้นจึง

สรุปให้เห็นถึงประโยชน์และองค์ประกอบของการฟังอย่างตั้งใจแก่ผู้เข้าร่วม ในกิจกรรมนี้ ผู้ปกครองจะได้เรียนรู้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพซึ่งต้องใช้ทักษะการฟังที่มีประสิทธิภาพเช่นกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรหลานวัยรุ่นของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเข้าร่วมการพัฒนาศักยภาพในหลักสูตรโรงเรียนพ่อแม่โดยใช้สถิติทดสอบทีคู่ (paired t-test) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ก่อนทำการวิเคราะห์ ผู้วิจัยทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติที โดยการทดสอบการแจกแจงของข้อมูลเป็นแบบโค้งปกติ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป ตัวอย่าง 220 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 83.60) มีอายุเฉลี่ย 40.17 ปี (SD = 6.82) เกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 93.60) สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด (ร้อยละ 25.50) เกือบครึ่งประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 42.30) รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 24.10) ส่วนมากอาศัยอยู่ด้วยกันกับคู่สามีภรรยา (ร้อยละ 70.50)

2. ข้อมูลการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารในครอบครัว พบว่า ค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารแบบสนับสนุนการสนทนาของกลุ่มตัวอย่างภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -9.15, p < .05$) ขณะที่ค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารแบบคล้อยตามกันของกลุ่มตัวอย่างภายหลังการทดลองต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 5.84, p < .05$) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารแบบสนับสนุนการสนทนา และคล้อยตามกันของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง (n=220)

การรับรู้ความสามารถในการสื่อสาร	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t	p
	M	SD	M	SD		
สนับสนุนการสนทนา	60.17	8.67	65.05	7.89	-9.15	.00*
คล้อยตามกัน	43.74	7.20	40.56	8.57	5.84	.00*

*p < .05

นอกจากนี้เมื่อจำแนกตามรูปแบบการสื่อสารในครอบครัว 4 มิติ พบว่า ทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมการทดลอง ครอบครัวเกินครึ่งจัดอยู่ในกลุ่มครอบครัวที่เปิดเสรีทางความคิดมาก

ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.09 และ 68.64 ตามลำดับภายหลังการทดลอง ร้อยละของครอบครัวที่ใช้รูปแบบการสื่อสารแบบปกป้องลดลงจาก 5.91 เป็น 0.91 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง (n=220)

รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปล่อยปละ	4	1.82	4	1.82
ปกป้อง	13	5.91	2	0.91
เปิดเสรีทางความคิด	130	59.09	151	68.64
เห็นพ้องต้องกัน	73	33.18	63	28.64

อภิปรายผล

ตัวอย่างที่เข้าการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองที่มีการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรีทางความคิด กล่าวคือ เป็นรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่สนับสนุนให้บุตรแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจภายในครอบครัว ไม่ยึดติดกับประเพณี ค่านิยมเดิม แต่ให้ความสำคัญกับคุณค่าทางความคิด และการสนทนากับบุตรหลานเป็นสำคัญ ซึ่งในกลุ่มผู้ปกครองที่อาศัยในเขตเมืองใหญ่ บุคคลเหล่านี้จะมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศในกลุ่มวัยรุ่นอยู่เสมอ จึงทำให้ครอบครัวส่วนใหญ่เห็นถึงความสำคัญในการสื่อสารเรื่องเพศ¹⁴

ผลการทดสอบสมมติฐานชี้ให้เห็นว่า กิจกรรมส่งเสริมการสื่อสารเรื่องเพศเชิงบวกมีประสิทธิผลในการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว โดยส่งเสริมให้ผู้ปกครองเปิดตนเองในการสนทนา และรับฟังความคิดเห็นของบุตรหลานในเรื่องเพศมากขึ้น และลดการแสดงอำนาจเพื่อให้บุตรหลานเชื่อฟัง ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

การสร้างทัศนคติที่ดีให้กับผู้ปกครองในการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรหลานจากกิจกรรมแนะนำตัวผ่านภาพและเส้นชีวิต โดยการอภิปรายแลกเปลี่ยนมุมมองด้วยการใช้รูปภาพเป็นตัวสะท้อน จะช่วยสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่เป็นอิสระ ทำให้ผู้ปกครองเกิดการผ่อนคลายทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ลดความวิตกกังวล และมีความพร้อมในการเรียนรู้¹⁵ นอกจากนี้ในกิจกรรมเส้นชีวิตยังสะท้อนให้ผู้ปกครองเข้าใจธรรมชาติของแต่ละช่วงวัยในเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางการเจริญพันธุ์ ซึ่งจะช่วยลดความรู้สึกปิดกั้นตนเองเมื่อพูดคุยเรื่องเพศ และเห็นความสำคัญของการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรหลานมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ กมลทิพย์ และคณะ¹⁶ ที่กล่าวว่า การได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างมารดาด้วยกัน ทำให้เกิดความเข้าใจในปัญหาของวัยรุ่นที่ถือว่าเป็นปัญหาของครอบครัว ซึ่งกระตุ้นให้บิดา มารดา และผู้ปกครองสนใจเรียนรู้การสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรมากขึ้น

การส่งเสริมทักษะการสื่อสารเชิงบวกในเรื่องเพศ ผ่านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เมื่อครั้งผู้ปกครองยังเป็นวัยรุ่น และประสบการณ์ของการมีบุตรหลานที่อยู่ในวัยรุ่น จากการ

เปรียบเทียบความเหมือนของพัฒนาการในแต่ละช่วงวัยหรือความต่างของสภาพแวดล้อมและสังคมในแต่ละยุคสมัย สิ่งนี้จะช่วยให้ผู้ปกครองเกิดความตระหนักในพัฒนาการของวัยรุ่นโดยปราศจากความระแวงในตัวบุตรหลาน ซึ่งถือเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของกิจกรรมการสื่อสารเชิงบวกในเรื่องเพศ¹⁷⁻¹⁸ สอดคล้องกับงานวิจัยของชลลดา และคณะ¹⁹ เกี่ยวกับโปรแกรมป้องกันการตั้งครรภ์ของนักเรียนวัยรุ่นที่สร้างทัศนคติที่ดีต่อการพูดคุยเรื่องเพศแก่บิดามารดา และผู้ปกครองโดยการบรรยายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแสดงบทบาทสมมติ ทำให้มีคะแนนเฉลี่ยการสื่อสารเรื่องเพศในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้งภายหลังการทดลองและในระยะติดตามผล

นอกจากนี้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความสำเร็จของตนเองในการสื่อสารเชิงบวกกับบุตรหลานในกิจกรรมการฟังอย่างตั้งใจ โดยการแสดงบทบาทสมมติ ฝึกทักษะการฟัง การใช้คำถามปลายเปิด และตรวจสอบความเข้าใจทั้งเนื้อหาและการสะท้อนความรู้สึกของตนเองเป็นระยะ เป็นการฝึกทักษะประสบการณ์ที่สร้างความสำเร็จได้ด้วยตนเองมีผลทำให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจมากขึ้น เมื่อมีโอกาสในการนำความรู้หรือทักษะในการสื่อสารเชิงบวกเรื่องเพศไปสู่การปฏิบัติได้จริง²⁰ นอกจากนี้ในระหว่างการฝึกปฏิบัติ วิทยากรกลุ่มยังใช้การซักจูงด้วยคำพูด โดยแสดงความชื่นชมด้วยความจริงใจ เมื่อผู้ปกครองสามารถฝึกการสื่อสารทางบวกและการฟังอย่างตั้งใจได้สำเร็จ รวมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้ปกครองที่มีปัญหาและอุปสรรคหรือไม่มั่นใจในการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตร ทำให้ผู้ปกครองเชื่อมั่นในตนเองและมีความพยายามในการพัฒนาสมรรถนะของตนเองมาก

ขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของจรรยาภรณ์²¹ ที่กล่าวว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่เรียนรู้อะไรเกี่ยวกับการรับฟังบุตรหลานด้วยความตั้งใจ และการถามคำถามอย่างเหมาะสม จะมีความมั่นใจและการยอมรับในความสามารถของตนเองในการสื่อสารกับบุตรได้ดีขึ้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

กิจกรรมส่งเสริมการสื่อสารเรื่องเพศเชิงบวกสามารถเพิ่มความสามารถในการรับรู้การสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานวัยรุ่นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

บุคลากรที่มีสุขภาพควรนำรูปแบบกิจกรรมนี้ไปใช้สร้างความตระหนักและฝึกทักษะการสื่อสารเรื่องเพศเชิงบวกโดยคำนึงถึงความแตกต่างกันในความเชื่อ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การนำเสนอผ่านตัวแบบควรใช้ตัวแบบที่เป็นบุคคลจริง ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองทำความเข้าใจประสบการณ์ของตัวแบบในบริบทจริงง่ายกว่าตัวแบบเชิงสัญลักษณ์ซึ่งนำเสนอในรูปแบบสื่อวิดีโอ

2.2 ควรมีการวิจัยติดตามผลของการสื่อสารเชิงบวกในครอบครัวในระยะยาว เพื่อประเมินความคงอยู่ของพฤติกรรมสื่อสารเรื่องเพศเชิงบวกของผู้ปกครองและผลกระทบ เช่น พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์และอัตราการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่นในครอบครัวที่ได้เข้าร่วมโครงการต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก บริษัทเซฟรอนประเทศไทยสำรวจและผลิต จำกัด จังหวัดสงขลา และมูลนิธิแพชทูเฮลท์

References

1. Bureau of Reproductive Health, Department of Health. Reproductive health situation in adolescents in 2019 [Internet]. 2019 [cited 2020 Apr 5]; Available from: <http://rh.anamai.moph.go.th>. (in Thai).
2. Muensit A, Thongyou M. , Lapanun P. Teen mothers as agents: habitus, capital and practice in families. *Journal of Mekong Societies*. 2017;13(3):101-27. (in Thai).
3. United Nations Population Fund. Motherhood in childhood facing the challenge of adolescent pregnancy [Internet]. 2013 [cited 2020 Apr 15]; Available from: <https://thailand.unfpa.org/en/publications>.
4. Munkong L. Communication about sex in Thai families [Internet]. 2014 [cited 2020 Apr 15]; Available from: <http://rhold.anamai.moph.go.th>. (in Thai).
5. Mbachu CO, Agu IC, Eze I, Agu C, Ezenwaka U, Ezumah N, et al. Exploring issues in caregivers and parent communication of sexual and reproductive health matters with adolescents in Ebonyi state, Nigeria. *BMC Public Health* 2020;20(1):1-10. doi: 10.1186/s12889-019-8058-5.
5. Chokthanakul B, Kamsuwan K. Teens pregnant: social impact from the intra-generational perspective. *Journal of Demography*. 2016;4(2):61-79. (in Thai).
6. Noe MTN, Saw YM, Soe PP, Khaing M, Saw TN, Hamajima N, et al. Barriers between mothers and their adolescent daughters with regards to sexual and reproductive health communication in Taunggyi Township, Myanmar: What factors play important roles?. *PLoS ONE*. 2018;13(12):1-16. doi: 10.1371/journal.pone.0208849.
7. Widman L, Choukas-Bradley S, Noar SM, Nesi J, Garrett K. Parent-Adolescent sexual communication and adolescent safer sex behavior: a meta-analysis. *JAMA Pediatrics* 2016;170(1):52-61.doi:10.1001/jamapediatrics.2015.2731.
8. Songkhla Provincial Public Health. Adolescent and youth health problems in Songkhla [Internet]. 2016 [cited 2021 Mar 22]; Available from: <https://www.skho.moph.go.th>. (in Thai).
9. Graham EE. Revised family communication pattern instrument (RFCP). In: Rubin RM, Rubin AM, Graham EE, Perse EM, Seibold DR, editors. *Communication research measures II a source book*, New York: Routledge; 2009.
10. Bandura A. *Social Learning Theory*. New Jersey: Englewood Cliffs; 1997.
11. Prachaney C. The relationship between family communication patterns, lifestyle,

- family attachment styles, and social networking behavior and game addiction behavior amongst Thai teenagers in Bangkok metropolitan [Thesis]. Bangkok: Bangkok University; 2013. (in Thai).
12. Eswara HS. Family communication patterns and attitude change: an interpersonal approach to the study of social influence. Mysore:University Printing Press; 1974.
 13. Thampanichawat W, Olanratmanee B. Sex education for adolescents in school: a case study in Bangkok. Thai Journal of Nursing Council. 2018;33(3):82-98. (in Thai).
 14. Frederico M, Arnaldo C, Michielsen K, Decat P. Adult and young women communication on sexuality: a pilot intervention in Maputo-Mozambique. *Reprod Health*. 2019;16(1):1-12. doi: 10.1186/s12978-019-0809-3.
 15. Thipsungwan K, Srisuriyawet R, Homsin P. Effect of mother-participating program on sexual communication between mother and early female adolescents. *The Public Health Journal of Burapha University*. 2013;8(2):69-80. (in Thai).
 16. Navaei M, Akbari-Kamrani M, Esmaelzadeh-Saeieh S, Farid M, Tehranizadeh M. Effect of group counseling on parents' self-efficacy, knowledge, attitude, and communication practice in preventing sexual abuse of children aged 2-6 years: a randomized controlled clinical trial. *Int J Community Based Nurs Midwifery*. 2018;6(4): 285-92. doi: 10.30476/IJCBNM.2018.40834.
 17. Tangdee O, Sara N, Chooset P. Developing of communication about sex in families program. *Reginal Health Promotion Center 9 Journal*. 2018;12(27):62-81; (in Thai).
 18. Chaikoolvatana C, Mornsang I, Chaibarn P. Effectiveness of teenage pregnancy prevention program in Phayao province. *Ramathibodi Nursing Journal*. 2019;25(3): 340-53. (in Thai).
 19. Stone N, Ingham R, McGinn L, Bengry-Howell A. Talking relationships, babies and bodies with young children: the experiences of parents in England. *Sex Educ*. 2017;17(5): 588-603. doi: 10.1080/14681811.2017.1332988.
 20. Juntamat J. Effect of communication training program for guardian of lower secondary school students on sex education case study: Posadet subdistrict Mueng district Nakhon Si Thummarat province [Thesis]. Songkla: Songkhla Rajabhat University; 2015. (in Thai).